

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Human visceralis leishmaniosis megbetegedés](#)

[Magyarországon](#)

[Tájékoztatás engedélyezett](#)

[fertőtlenítőszerekről](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

Aerobiológiai jelentés

(lásd: www.antsz.hu/oki/oki14.htm)

[Impresszum](#)

HAZAI INFORMÁCIÓ

HUMÁN VISCERALIS LEISHMANIOSIS MEGBETEGEDÉS MAGYARORSZÁGON

Esetismertetés

Egy 38 éves nőbeteg 2003. februárjában, **négy hónapja tartó ismeretlen eredetű láz** miatt került felvételre a Fővárosi Szent László Kórházba. Kórelőzményében említésre méltó megbetegedés nem szerepelt. Az elmúlt évek során többször járt külföldön, a múlt év **augusztusában Horvátországban** nyaralt. 2002. **október végén** torokfájás, majd tartós láz jelentkezett, emiatt november közepén kórházba került. Részletes kivizsgálása során a láz infekciós, autoimmun vagy daganatos eredetét igazolni nem sikerült. Ismételt, eredménytelen antibiotikum kezelés után két hónapig tartó orális kortikoszteroid kezelést javasoltak. Ez néhány napos átmeneti javulást hozott, majd a láz ismét visszatért.

A Fővárosi Szent László Kórházba történő felvételekor fizikális státuszában a mérsékelt hepatosplenomegalián és a 38,6°C lázon kívül egyéb kórosat nem észleltek. Laboratóriumi leleteiből kiemelhető a gyorsult süllyedés, az emelkedett C reaktív protein, a pancytopenia, a gamma-globulin szaporulat, valamint az antinuklearis és a rheuma factor vizsgálat pozitív eredménye.

A Fővárosi Szent László Kórházban a laboratóriumi vizsgálat során a csontvelő aspirátum Giemsa-eljárással festett kenetében **extracellulárisan illetve intracellulárisan, a makrofágokban paraziták** voltak láthatók. A paraziták **morfológiája** alapján a laboratóriumi diagnózis **leishmaniosis** volt. A kórisme megerősítése céljából a kenet digitalizált fényképét elküldték az **atlantai CDC-be** (Centers for Disease Control), ahonnan a diagnózist **megerősítő** válasz néhány órán belül megérkezett. A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ Parazitológiai laboratóriumában a Dade Behring Cellognost Indirekt Hemagglutináció teszttel végzett szerológiai vizsgálat talán a tartós kortikoszteroid kezelés következményeként negatív eredményt adott. A differenciál diagnózisként felmerülő histoplasmosis a negatív tenyésztési eredmény és a speciális festési eljárás alapján kizárható volt.

A laboratóriumi vizsgálati eredmények és az epidemiológiai anamnézis (utazás mediterrán országba, ezeken a területen honos kórokozó) **Leishmania infantum** fertőzést valószínűsít.

A nemzetközi ajánlások figyelembevételével a beteg **parenterális amphotericin B kezelést** kapott (négy héten keresztül, összmennyiségében 20 mg/testsúlykg amphotericin B). A kezelés negyedik napjától a beteg tartósan lázталanná vált, laboratóriumi paraméterei fokozatos javulást mutattak.

Az információt adta: dr. Fried Katalin, IV. Belgyógyászati osztály

Szerkesztőségi megjegyzés

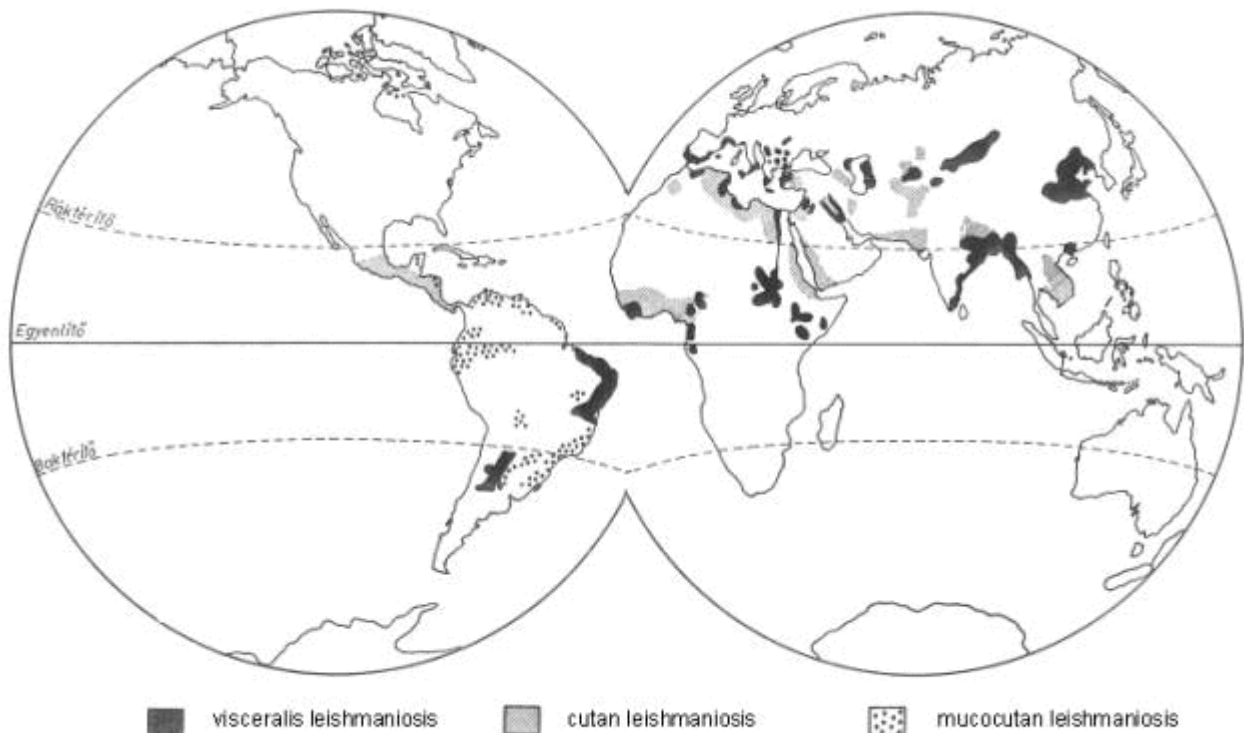
A leishmaniosis szúnyog által terjesztett, protozoonok okozta betegség. A kórokozók a *Leishmania* genusba tartozó protozoon fajok, a visceralis leishmaniosist a *Leishmania donovani* és a *Leishmania infantum* okozhatja. A protozoonokat terjesztő rovarok a Dipterákhoz tartozó *Phlebotomus* (lepkeszúnyog) és *Lutzomya* (homoklégy) fajok.

A leishmaniosis endémiás a Föld trópusi, illetve szubtrópusi területein és a mediterrán régióban is. Több mint húszféle *Leishmania* species ismert, a kórokozó megbetegítheti a rágcsálót, vagy a kutyákat, az állati rezervoárból szúnyogcsípés közvetítésével jutnak az emberbe.

Az inkubációs idő átlagosan 2-6 hónap, azonban 10 naptól évekig is terjedhet.

A betegségnek több klinikai megjelenési formája ismert. A leggyakoribb klinikai szindrómák: a cutan-, mucocutan-, valamint a visceralis leishmaniosis. A visceralis leishmaniosis (kala-azar) lehet tünetmentes infekció, de súlyos, halálhoz vezető betegség is kialakulhat. Magyarországon eddig nem publikáltak adatokat visceralis leishmaniosis előfordulásáról. Kezelése parenterális készítmények tartós adásával történik, ami komoly gondot jelent a fejlődő országokban kimutatható magas prevalencia miatt. Vizsgálatok folynak orálisan adagolható, rövidebb idő alatt is gyógyuláshoz vezető szerekkel.

A leishmaniosis egyes formáinak elterjedtsége

Forrás: Várnai Ferenc: Trópusi betegségek. Medicina, Budapest 1987.

A visceralis leishmaniosis négy földrész 88 országában endémiás, évente kb. 500

000 új megbetegedés jelentkezik. Az esetek 90 %-a öt országban (India, Banglades, Nepál, Szudán, Brazília) fordul elő. Magyarországi megjelenéséről eddig nem történt említés. Az elmúlt években fokozott érdeklődés tapasztalható a leishmaniosis iránt az egyre élénkülő turizmus, és a HIV-pozitív betegek körében szaporodó opportunista megbetegedések miatt. Németországban pl. 2000-ben a berlini Trópusi Orvostani Intézet megalapította a nemzeti tanácsadó és referencia központot, melynek egyik feladata az egyébként nem bejelentendő leishmaniosis előfordulásának, eredetének és formáinak monitorozása. E központ eddigi tevékenységének összefoglalása szerint két év alatt 43 cutan/mucocutan és 27 visceralis, összesen **70 leishmaniosis esetet regisztráltak Németországban.** A 27 visceralis eset közül **23 betegnél** rendelkeznek részletesebb adatokkal. Eszerint **18 beteg endémiás területre látogató német turista** volt [hét fő Olaszországba (egy fő Szicíliaira, kettő Ischiára), hat Spanyolországba (egy fő Ibiza-ra, öt Majorcára), kettő Görögországba (Korfu), egy-egy Franciaország, Málta, Tunézia, Kína területére]. Hárman Angolából, Iránból illetve Togoból menekültek, további két beteg Olaszországból (Szicília) illetve Portugáliából látogatott Németországba.

A tünetek kezdetétől a diagnózis felállításáig átlagosan négy hónap telt el. Minden betegnél jelentkezett **láz**, 17 esetben (74%) **splenomegalia**, 11 esetben (48%) **hepatomegalia**, 20 betegnél (87%) **anemia**, 17 betegnél (74%) **leukopenia**, nyolc esetben (35%) **thrombocytopenia** volt észlelhető.

A 23 beteg közül **hat gyermek, hat fő** (négy német turista és két bevándorló) **hosszú ideje ismert HIV-pozitív személy, három-három beteg anamnézisében daganatos, magasvérnyomás illetve anyagcsere-betegség** (cukorbetegség, hiperkoleszterinémia), egy beteg kórelőzményében emphysema szerepelt, ketten pedig **splenectomián** estek át. Csupán két beteg anamnézisében nem találtak korábban is fennálló krónikus betegséget.

A visceralis leishmaniosis endémiás területeken gyermekbetegségként ismert. A fertőzött területre beutazók közül azonban nem csak a gyermekek veszélyeztetettek, hanem azok a felnőttek is, akik alapbetegségük következtében csökkent ellenálló képességűek (HIV-pozitív személyek, immunszuppresszív terápiában részesülők, krónikus betegségekben szenvedő idős emberek).

Az egyre élénkülő turizmus és a turisták körében a rizikócsoporthoz tartozók egyre emelkedő aránya miatt számolni kell a leishmaniosis előfordulásának emelkedésével. A külföldre utazó **gyermekes szülőket és a csökkent ellenálló képességű felnőtt utazókat fel kell világosítani** fokozott veszélyeztetettségükről, e betegség természetéről, előfordulásáról (pl. az olasz utazási célpontok 60%-a, a spanyol célpontok 90%-a Leishmania-endémiás területen van). Tanácsot kell adni a fertőzés elkerülésének módjairól is (pl. **a turisták és a velük utazó kutyák szúnyog elleni védelme**).

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

2003. június hónapban engedélyezett fertőtlenítőszer listája

Fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
BRADOGÉL	FLORIN Vegyipari és Kereskedelmi Rt. 6725 Szeged, Kenyérgyári út 5.	kézfertőtlenítés	cc.	30 mp	B (MRSA), F
			cc.	2 perc	V, T
DEZINSTRUM	MONELLY Kft. 2750 Nagykorós, Losonczi u.39.	felület-fertőtlenítés	1,5 %	15 perc	B (MRSA), F, V
			1,0 %	30 perc	
			0,5 %	60 perc	
			2,0 %	30 perc	T
CLEANISEPT	Dr. Schumacher Magyarország Kft. 2030 Érd, Locsei út 42.	felület-fertőtlenítés	2 %	15 perc	B (MRSA), F, V, T
			1 %	60 perc	
LYSETOL FF	ALLEGRO Kft. 1135 Budapest, Szent László u. 97/b	eszköz-fertőtlenítés	2 %	60 perc	B, F, V, T
			3 %	30 perc	
			4 %	15 perc	
			10 %	6 óra	S

Jelmagyarázat: B = baktericid, F = fungicid, V = virucid, T = tuberkulocid, S = sporocid

Tájékoztatást adta: dr. Milassin Márta főtanácsos, OEK Dezinfekciós osztály

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2003. június 30. és július 6.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

A leggyakoribb enterális bakteriális fertőző betegségek előfordulása csökkent az előző hetihez viszonyítva. A **salmonellosis** és a **dysenteria** járványügyi helyzete kedvezően alakult, a héten csupán egy közösségi járványról érkezett jelentés.

Mérsékelten csökkent az **enteritis infectiosa** bejelentések száma az előző hetihez viszonyítva, a legtöbb bejelentés Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megyéből érkezett.

A **hepatitis infectiosa** előfordulása nem tért el lényegesen a korábbi évek azonos hetében regisztrálttól, a legtöbb bejelentés a fővárosból érkezett.

A légúti fertőző betegségek a nyári időszaknak megfelelően alacsony számban fordultak elő. Kevesebb **scarlatina** és **varicella** eset került a nyilvántartásba, mint az előző év azonos hetében. **Pertussis-t**, **morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek, csupán egy **mumpsz** megbetegedést észleltek.

Az idegrendszeri fertőző betegségek csoportjában az előző hetihez viszonyítva csökkent a regisztrált esetek száma. Kevesebb **gennyes meningitis** illetve **encephalitis infectiosa** fordult elő, mint az előző év 27. hetében. A **meningitis serosa** előfordulása nem tért el lényegesen az 1997-2001. év azonos hetét jellemző középértéktől.

Mérsékelten csökkent a regisztrált **Lyme-kór** megbetegedések száma a 26. hetihez viszonyítva, a heti incidencia azonban harmadával magasabb volt, mint a 2002. év azonos hetében. A jelentett megbetegedések közel fele a fővárosban és Pest megyében fordult elő.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

27/2003.sz.heti jelentés (weekly report)

(2003.06.30 – 2003.07.06.)

Betegség Disease	a 27. héten (week)			az 1 – 27. héten (week)		
	2003.06.30- 2003.07.06.	2002.07.01- 2002.07.07.	Medián 1997- 2001	2003.	2002.	Medián 1997- 2001
Typhus abdominalis	-	-	-	-	1	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	211	232	490	2700	3048	6058
Dysenteria	3	5	6	58	127	245
Dyspepsia coli	2	1	5	38	35	65
Egyéb E.coli enteritis	1	-	•	39	35	•
Campylobacteriosis	115	109	•	2542	2877	•
Yersiniosis	-	1	•	55	56	•
Enteritis infectiosa	747	779	•	21901	21631	•
Hepatitis infectiosa	17	14	17	427	405	884
AIDS	1	-	-	13	13	15
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	1	•	10	15	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	1	-	8	5	1
Scarlatina	12	33	47	1010	1771	3255
Morbilli	-	-	2	3	1	9
Rubeola	-	2	2	39	49	76
Parotitis epidemica	1	4	4	115	87	170
Varicella	408	446	•	27145	25775	•
Mononucleosis inf.	17	18	24	759	755	673
Legionellosis	2	1	•	56	22	•
Meningitis purulenta	4	6	•	143	125	•
Meningitis serosa	3	1	4	60	53	61
Encephalitis infectiosa	2	6	4	54	57	52
Creutzfeldt-J.-betegség	1	1	•	5	8	•
Lyme-kór	75	55	•	422	389	•
Listeriosis	-	1	•	2	3	•
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	-	-	-	11	11	29
Tularemia	1	3	2	17	51	32
Tetanus	-	-	-	1	-	6
Vírusos haemorrh. láz	-	-	•	2	1	•
Malaria*	-	1	-	3	3	8
Toxoplasmosis	1	3	2	93	114	158

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2003.07.09

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

27/2003.sz.heti jelentés (weekly report)

(2003.06.30 – 2003.07.06.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentaria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	40	1	19	59	5	4	79	5	1	22
Baranya	16	-	3	11	-	-	9	-	-	2
Bács-Kiskun	13	-	8	30	-	-	13	3	-	3
Békés	11	-	11	55	-	1	16	-	2	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	8	-	3	23	4	-	19	2	-	2
Csongrád	5	-	2	80	-	1	13	1	-	-
Fejér	12	-	2	41	-	-	7	-	-	3
Győr-Moson-Sopron	6	-	13	31	1	-	47	1	-	-
Hajdú-Bihar	14	-	6	23	1	-	21	-	-	1
Heves	4	-	3	52	1	1	28	2	1	7
Jász-Nagykun-Szolnok	14	1	7	82	1	-	16	-	-	-
Komárom-Esztergom	9	-	6	23	1	-	27	-	-	2
Nógrád	2	-	2	21	-	-	9	-	-	4
Pest	14	-	13	58	1	-	38	-	-	14
Somogy	4	-	1	15	-	-	1	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12	1	3	14	1	5	3	3	-	-
Tolna	8	-	2	41	-	-	18	-	-	5
Vas	8	-	6	14	-	-	11	-	-	2
Veszprém	5	-	5	55	1	-	24	-	-	2
Zala	6	-	-	19	-	-	9	-	-	6
Összesen (total)	211	3	115	747	17	12	408	17	4	75
Előző hét (previous week)	228	1	152	809	13	24	570	40	7	90

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2003.07.09

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epiinfo minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oe

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az Epiinfo főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64.   Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg.oe@antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epiinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epiinfo. Epiinfo 2003;1:1-3.)

Országos tisztifőorvos:
Prof. dr. Ungváry György

Epiinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona
Főszerkesztő: dr. Melles Márta
Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes
Olvasó szerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

Boros Julianna
dr. Böröcz Karolina
Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X